

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
3304 Eger, Sánc u. 6. - Levélcím: 3301 Eger, Pf.: 116.
Ig. közv.: (36) 422-700
Tel.: (36) 411-581
Fax: (36) 412-791
E-mail: titkarsag@bnpi.hu
Honlap: www.bnpi.hu

Egererdő Zrt.

Dr. Jung László Vezérigazgató Úr

Eger

Kossuth Lajos út 18.
3300

jung.laszlo@egererdo.hu,
urban.pal@egererdo.hu

Tárgy:

Tájékoztatás az Őserdő
(Szilvásvárad 78A) mellett
található lucfenyvesek
kezelésével kapcsolatban

Ügyiratszám: 3153/ / 2019.

Ügyintéző: Bartha Attila, MSC

Melléletek:

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

A Szilvásvárad 78A azonosítójú erdőrésztlet (Őserdő) közvetlen szomszédságában található lucfenyves állományok kezelésével kapcsolatban, az erdőrezervátum-szakértőkkel történt közös területbejárás alapján, az alábbi javaslatot tesszük.

Egyetértünk abban, hogy a tájidegen fafajú erdőállományok átalakítása honos erdőállományokká kívánatos, illetve abban is, hogy az Önök által tervezett munkákat érdemes együttesen vizsgálni (Szilvásvárad 60A, 62G, 65B azonosítójú erdőrésztletek).

Mivel mindhárom erdőrésztlet fokozottan védett területen fekszik, illetve egyben az ER-60 Őserdő erdőrezervátum védőzónájának is részei, ezért a kezelések tervezésénél; illetve kivitelezésekor az ezekre vonatkozó szabályokat kell betartani. Ezek alapján az itt tervezett erdőgazdálkodási beavatkozások **kizárólag a természetvédelmi kezelés részeként** végezhetők, illetve ezen erdőgazdálkodási beavatkozások **átmenetileg sem csökkenthetik az erdőrezervátum magterületének védelmét biztosító funkciót** (A TERMÉSZET VÉDELMÉRŐL SZÓLÓ 1996. ÉVI LIII. TÖRVÉNY 33.§ (1), illetve „Az erdőrezervátumok erdőgazdasági vagyonekezelése – Horváth F., Dr. Borhidi A./szerk./: A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei 40.old.”).

Így ezen erdők kezelésének tervezésekor nem lehetnek szempontok az Egererdő Zrt. vagyonekezelési szerződésében foglaltak; a tulajdonosi jogokat gyakorló felhatalmazása a helyi szintű eredménycsökkenés és vagyonevesztés kapcsán; illetve az sem, hogy a fakitermelés költsége az egyes erdőrésztletek vonatkozásában meghaladja-e a kitermelt fából származó bevételt – mivel ezek alacsonyabb rendű szabályozási elemek.

Az Egererdő Zrt. vezetőségének tájékoztatása alapján a tulajdonosi jogokat gyakorló részéről nem elvárás a kizárólag a gazdasági haszonra összpontosító gazdálkodás. Ráadásul az erdőknek nemcsak gazdasági, hanem természeti, társadalmi, stb. értéke is van, így az

Kapják:

- 1.Címzett
- 2.Irattár

értékvesztésre való hivatkozás nem állja meg a helyét ebben az esetben. A kizárólag erdőrésztlet-szinten értelmezett gazdaságosság szintén nem értelmezhető egy állami erdőgazdaság esetében, hiszen sok esetben – mint például jelen esetben is – az erdők gazdaságitól eltérő funkciói kapnak fő hangsúlyt kezelésükkor. Az ehhez szükséges források biztosítása ágazati kérdés (lásd még AZ ERDŐRŐL, AZ ERDŐ VÉDELMEÉRŐL ÉS AZ ERDŐGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ 2009. ÉVI XXXVII. TÖRVÉNY 10.§ (4))

Természetvédelmi javaslatok és indoklásuk

Természetvédelmi szempontból ezekben a fokozottan védett erdőrésztletekben, a harmadik bekezdésben leírtak alapján, legelfogadhatóbb természetvédelmi kezelési mód a fakitermelés teljes mellőzése és a honos fafajokkal történő alátelepítés lenne.

Mind Önök, mind más, a szúkárosítás problémájával már szembesült állami erdőgazdálkodó, eddigi egyeztetéseinken arról tájékoztattak, hogy a lucfenyvesek elmúlt évtizedekben megfigyelhető gyorsuló károsodását a lucfenyves állományokban végrehajtott fakitermelések (legyenek azok akár a leggyengébb erélyűek) csak tovább gyorsítják. Ezek alapján a legbiztosabban úgy lehet a védőfunkció fenntartásához a leghosszabb életciklust biztosítani ezen fenyőerdőknek, ha egyáltalán nem érintjük fakitermelésekkel a területüket. Hasonló adottságú erdőterületeinken szerzett tapasztalataink azt is megmutatták, hogy a természetes folyamatok révén az erdő felújulása emberi közreműködés nélkül is végbe fog menni.

Amennyiben a szúval fertőzött, jellemzően szálanként előforduló faegyedek kitermelése a még zárt állomány további gyérülését, a gyomosodás fokozódását, a pusztulás ütemének gyorsulását eredményezi, úgy az Önök által javasolt, sávos fakitermelésre és a részterületes tarvágásra ez úgyszintén igaz. Ökológiai szempontból a (rész)tarvágás elvégzésével teljesen megszűnik az erdő lombjának védő funkciója, ezért sokszerű a hatása a helyi élővilágra. A szúkárosítás miatt elpusztult fenyők viszont még elszáradtan is rendelkeznek bizonyos fokú védőfunkcióval, így kedvezőbb természeti állapotot biztosítanak az átmenethez, melyet a nemzetközi kutatások is alátámasztanak.

Jelezték, hogy tapasztalataik alapján várhatóan egy évtizeden belül el fog pusztulni az adott erdőben található lucfenyők nagy többsége, az elszáradt fenyő egyedek pedig pár év alatt összetörnek – így pedig csak jelentős plusz munka árán lehet elvégezni az ilyenkor szokásos mesterséges erdősítést –, ezért alternatív megoldásként jöhet szóba a jelenleg még élő fenyő faegyedek alatt elvégezni a mesterséges erdősítést (állomány alatti munka). A fiatal facsemeték – a fenyőállomány várható közeli pusztulása miatt – életképesek maradnak, és az elszáradt fenyők esetleges összetörése után már nem kell az erdőfelújítás miatt dolgozni a területen.

Természetesen; ez a kezelési mód kizárólag költségeket jelent az erdőgazdálkodó számára. Együttműködési szándék és természetvédelmi célkitűzések esetén megpróbálunk segíteni többletforrások bevonásában.

A terepbejárás emlékeztetőjéhez

A terepbejárás emlékeztetőjében, az erdőrezervátum-szakértőkkel egyetértésben, az alábbi kezelési javaslataik szerepelnek:

„A Bükki Őserdő védőzónájában lévő erdőterületekre az alábbi kezelési javaslatokat tesszük:

–a rezervátum magterületének védelme érdekében történjen minden beavatkozás

–őshonos és vörösfenyő egyedek visszahagyandóak

–a gazdaságilag hasznosításra nem kerülő lucfenyő egyedek lábbon hagyhatók

–az erdősítés célja, hogy őshonos fajokkal elegyes állomány kerüljön kialakításra fajok: bükk, juharok, nyír; tölgyek, hárs, berkenye, nyár

–0,5 ha-nál kisebb területű tebrekből a faanyagot nem kell kitermelni

–Magterülettől kiindulva, a távolság szerint különböző kezelést igénylő zónák kerülnek kialakításra:

–0-200 m távolság: érintetlenül hagyandó. Az esetlegesen keletkező felújítási kötelelem kapcsán ki kell kérni az

Erdészeti Hatóság nyilatkozatát, mely biztosítékot nyújt a gazdálkodó számára a felújítási kötelezettség alóli mentességre. A BNPI szükség esetén szakmai indokkal ezt alá tudja támasztani.

–201-400 m távolságon belül:

◦Sávos, kulisszás felújítás. Kulisszák szélessége kb. egy fahossznyi szélességben.

◦4 ütemben történjen a felújítás.

◦Az állomány egészségi állapotát és az újulati viszonyokat figyelembe véve cél, hogy 20 évre elhúzva, 4 ütemben történjen a felújítás

–401- m-től: hagyományos, tarvágásos erdőfelújítás lehetséges a fentiek szerint. ”

Véleményünk szerint, a fenti három zónás (0-200 m, 201-400 m, 401 m-től) javaslatban megfogalmazottak – a gazdálkodó által eredetileg tervezett tarvágással szemben – természetvédelmi szempontból jóval elfogadhatóbbak. A 200 méteres pufferzóna védelmet biztosíthat a magterület számára. Ennek a monitorozását célszerűnek tartanánk.

A 201-400 méteres zónában javasoljuk az állomány egészségi állapotától és az újulati viszonyoktól függetlenül a felújítás minimum 20 évre történő 4 ütemű elhúzását.

Kapják:

1.Címzett

2.Irattár

Az Őserdőtől legtávolabbi zónában (401 m-től) végrehajtott tarvágás - a térségben már végrehajtott fakitermelések hatásaival összeadódva - a terület jelentős mértékű kihűléséhez, átszellőzéséhez, következésképp klímájának és vízháztartásnak számottevő megváltozásához vezethet. Ezért a meglévő lombos-foltok és az elszórtan vagy csoportosan előforduló, természetes úton megjelent lombos egyedek megsegítésével, valamint - ezen foltok figyelembe vételével – minimum 50m-enként és maximum 0,1 ha-os, kis területű rész-tarvágásokkal és pionír lombos alátelepítéssel javasoljuk megoldani az terület fennmaradásának és felújításának további sorsát. A lombos egyedek/foltok megerősödését követően 10-15 év múlva, amennyiben még indokolt, a megmaradt fenyő egyedek eltávolíthatóak a területről.

Amennyiben az Őserdőtől legtávolabbi zónában (401 m-től) tarvágás történik, javasoljuk, hogy a hagyományos tarvágásos felújítás – az eredeti javaslatunkban megfogalmazottaknak megfelelően - az alábbiak szerint történjen:

–A hagyományos tarvágásos módszer alkalmazására a jogszabályi korlát területi mértékéig (max. 3 ha) van lehetőség.

–Max. 1 ha-os részterületen az anyaállomány tarvágása után mesterséges erdősítés történne

–Max. 1 ha-os részterületen az anyaállomány tarvágása után nem történne további erdőgazdálkodási beavatkozás

–Max. 1 ha-os részterületen az anyaállomány tarvágása után mesterséges erdősítés történne

–A tarvágott, mesterségesen erdősítendő részterületet a másik két tarvágott részterülettől elkülönítetten kell kialakítani.

–; vadkárelhárító kerítés építése az erdőgazdaság tájékoztatása szerint a nagyvadállomány csekély létszáma miatt nem szükséges

A fenti célok megvalósítása érdekében az erdőrészlet rendeltetését „kísérleti”-re javasolt módosítani, melynek keretében – a később pontosan meghatározott természetvédelmi és erdészeti szakmai célokra tekintettel – el lehet térni az erdő felújítására vonatkozó hatósági határidőktől, valamint célállománytól is.

Eger, 2019. december 13.

Tisztelettel:

Rónai Kálmánné
igazgató